

ESQUEMA RESUMO

DEFINICIÓN	CARACTERÍSTICAS XERAIS	EVOLUCIÓN DO XÉNERO – HISTORIA-
O xénero teatral ou xénero dramático é forma literaria idónea para a representación directa por parte dos personaxes das súas propias circunstancias e conflitos. Lingüisticamente vén marcada polo predominio, xunto coa función poética, da función apelativa da linguaxe.	<p>Este xénero presenta as seguintes características:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Baséase no principio de mímese (= imitación). – Está dirixida á presentación procura a conmoción do receptor. – O código verbal non é o único que intervéñ (escenografía, vestuario, iluminación, mímica...) – O texto está constituído esencialmente polo diálogo. Destaca o uso da P2 e a función poética xunto coa apelativa ou conativa. 	O teatro tal como o coñecemos hoxe nace en Grecia. Na Idade Media o teatro convértese nunha práctica fundamentalmente relixiosa e o teatro profano renacerá ao mesmo tempo que se desenvolven e gañan autonomía as linguas vulgares.

TIPOLOXÍA OU XÉNERO DRAMÁTICOS		
XÉNEROS DRAMÁTICOS CULTOS	XÉNEROS DRAMÁTICOS POPULARES	XÉNEROS DRAMÁTICOS MUSICAIS
<ul style="list-style-type: none"> – TRAXEDIA: Xénero dramático que moitas veces remata coa morte do protagonista. Os personaxes son seres superiores que viven conflictivamente a confrontación entre o seu destino e a realidade. Consta de exposición, desenvolvemento e desenlace ao longo de tres ou cinco actos. Caracterízase pola creación de temas lendarios, mitolóxicos ou históricos nos que se presentan grandes interrogantes do ser humano, emprega unha linguaxe culta e o seu obxectivo único é producir unha catarse ou purificación das propias emocións. – COMEDIA: Ten a mesma estrutura formal ca traxedia, pero os personaxes son de condición inferior á desta, individuos correntes. Presenta unha visión non problemática das imperfeccións humanas (trata de imitar a realidade cotiá da xente normal). A súa finalidade é facer rir. 	<ul style="list-style-type: none"> – PASO: Peza breve de carácter cómico, historicamente incrustada nun conxunto máis amplo do que podía separarse. – AUTO SACRAMENTAL: Composición alegórica nunha xornada, de carácter relixioso. – LOA: Representación dunha gabanza de algo ou a alguén, historicamente de circunstancias e carácter alegórico. – MONÓLOGO: representación a cargo dun só personaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> – ÓPERA: É a obra teatral integramente cantada. Dominan os temas graves e trágicos, pero tamén existe unha ópera "bufa" de carácter cómico. – ZARZUELA: Tipicamente español, comedia saiente en partes faladas e partes cantadas cunha música máis lixeira e máis popular cá ópera. – OPERETA: Tamén presenta partes faladas e cantadas, pero busca asuntos frívolos e desenvólvese nun ambiente cortesá. – ORATORIO: Representación cantada dun tema relixioso. – COMEDIA MUSICAL: O espectáculo consiste na sucesión de numeros musicais, cantigas, bailes que dan conta dunha historia ás máis das veces interesante e ben estruturada; as partes faladas son escasas e serven como nexos de unión entre os distintos números.

– DRAMA: formalmente idéntico á traxedia e á comedia. Representa un conflito que se dá no ámbito da realidade "normal" e adoita ter un final desgraciado, aínda que ás veces se intercalan elementos cómicos. – FARSA: subxénero dramático, xeralmente breve, de tipo cómico-satírico no que a caracterización dos personaxes está esaxerada. A farsa realiza unha función crítica do poder, crenzas, política, relixión, etc. – COMEDIA DELL'ARTE: Non se trata estrictamente dun xénero teatral, senón máis ben dun tipo de representación, herdeira de toda tradición cómica grecolatina do circo, das pantominas. A súa relevancia débese a diversos factores como a importancia da improvisación na interpretación, o uso de máscaras e unha galería de personaxes tan universal como o Arlequín ou Pantalón. Nace en Italia no renacemento e recolle a tradición burlesca transmitida polas compañías ambulantes.		

DISTINCIÓNS BÁSICAS ENTRE XÉNERO TEATRAL E A REPRESENTACIÓN TEATRAL

TEXTO TEATRAL

- Foi escrito para ser representado.
- O seu elemento básico é o diálogo (e ás veces o monólogo).
- Predominan as funcións poética e apelativa.
- Igual ca outros xéneros, caracterízase pola "ficcionalidade", é dicir, tanto o dramaturgo coma os actores simulan unha realidade diferente diante do público.
- Desempeña unha función cultural.
- Como calquera obra literaria, pervive no tempo.

REPRESENTACIÓN TEATRAL

- Non se pode separar do texto (é a representación dun texto).
- Combínanse diferentes códigos: verbais (lingua) e extraverbais (paralingüístico e extralingüístico).
- A emisión e a recepción son colectivas.
- A representación é efémera, irrepetible (cada unha é diferente). Unha obra de teatro non se pode ver dúas veces de igual maneira debido aos elementos subxectivos dos actores, do director, escena e á composición do público.

ELEMENTOS DO TEXTO TEATRAL				
O CONTIDO		A FORMA		
Autor	É o creador da obra de teatro.	Estrutura externa	Acto	Cada unha das partes máis ou menos iguais en función do tempo e do desenvolvemento da acción en que se divide a obra teatral.
Acción	Son o conxunto de sucesos que se presentan na obra a través do diálogo entre os personaxes.		Cadro	Cada cambio de decorado que aparece na obra.
Estrutura	A acción internamente divídese en exposición, nó e desenlace.		Escena	Partes nas que se divide un acto e marca as entradas e saídas dos personaxes.
Personaxes	<p>Realizan a acción dramática.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Personaxes tipo (aqueles que posúen unhas características establecidas pola tradición literaria), personaxes individuais (aqueles que teñen unhas características propias). – Xerarquía dos personaxes: protagonistas: constitúen o centro da trama, antagonistas: exercen oposición aos primeiros; e personaxes secundarios ou complementarios: cumpren unha función secundaria. – Estudo dos personaxes segundo a súa complexidade: personaxes "planos", construídos sobre unha idea única ou calidade e personaxes "redondos", de caracterización psicolóxica máis complexa. – Caracterización dos personaxes: descrición física (aspecto, indumentaria, etc.) psicolóxica (carácter, moral, cultural...), situación social, etc. 	A linguaxe dramática	Diálogo	Intercambio verbal entre os personaxes para modelar as individualidades, comunicar antecedentes ou expresar conflitos. Ofrece o argumento da obra, caracteriza aos personaxes, xunto co resto dos elementos.

Espazo e ambiente	É o lugar onde se desenvolve a acción			Monólogo	Exterioriza o mundo oculto aos demais personaxes do drama. Pode encontrarse o personaxe só, ou formando parte en presenza doutros personaxes..
Tempo	desde o punto de vista cronolóxico, a obra de teatro pode estar ordenada de forma lineal (comeza polo principio e os acontecementos vanse sucedendo), retrospectiva (comeza polo final da historia) ou introducindo, de cando en vez, referencias ao pasado. O tempo teatral pode ser de dous tipos:	Dramático: o tempo que dura a representación.		Á partes	Ditos en voz baixa ou finxindo certa discreción, o personaxe amósanos o seu verdadeiro sentir e pensar en torno a unha situación determinada.
		Ficción. é o espazo de tempo no que se instala a acción (o que duraría a acción representada na realidade)		O coro	Vén ser unha especie de personaxe colectivo con múltiples funcións: conciencia o recordo do personaxe que fala. Adiviño que predi os acontecementos que van acontecer; narrador con reflexións filosóficas, morais e adivinatorias.
				Didascalias	Xeralmente, vai en parénteses e en cursiva. Hai unha gran variedade de didascalias, desde as meramente funcionais, totalmente asépticas, ata as poéticas, dotadas de valor literario propio, que aportan unha visión moi persoal do autor respecto da súa obra.
			A fala dos personaxes	En ocasións é interesante o estudo de recursos estilísticos e literarios usados, a nivel e rexistro de lingua, léxico...	

ELEMENTOS DA REPRESENTACIÓN TEATRAL.							
Director	actores e actrices	Público	Decorado	Iluminación	Son	Vestuario	Maquillaxe
As súas funcións son a escolla de actores e actrices, a organización dos ensaios, o coidado do decorado, a iluminación, son... sexan axeitados para a obra.	Encargados de interpretar os personaxes da obra.	<p>O receptor último da obra teatral.</p> <p>Asiste a súa representación para vela, escoitála e divertirse con ela ou aprende</p>	Reproduce o lugar onde se desenvolve a acción da obra.	Para a iluminación úsanse os reflectores, cos que se iluminan os actores, e os instrumentos de proxección, que serven para imitar elementos da natureza.	Efectos sonoros: música, elementos da realidade.	É un complemento do espazo escénico e serve para salientar os efectos da posta en escena.	<p>Complementa o vestuario.</p> <p>A máscara ten un simbolismo: operaba a transformación de actor en personaxe, ocutando os trazos que individualizaban ao actor e deixaba ao descuberto os trazos que definían ao personaxe.</p>